

פאן ניטצ'קה

ק. מקושינסקי
ציורים כ. למקול

בעיירה קטנה טאידהראידה חי חייט אחד,
איש עליז, בעל זקן תיש קטן. קראו לו פאן
יוזף ניטצ'קה. הוא היה רזה מאוד. כל
החייטים רזים, כך זה בעולם, כי הם צריכים
להזכיר מחט וחוט. אבל החייט שלנו היה רזה
ביותר, דק שבדקים. הוא היה כל כך דק
שיכול היה לעבור דרך קוף של מחט שהחזיק
בידו. הוא לא אכל דבר מלבד אטריות, כי רק
אטריות יכלו לעבור דרך הגרון שלו.

פאן ניטצ'קה היה איש טוב-לב וחיך תמיד.
בחגים נהג לקלוע בצמות את מאה שלושים
ושש השערות של זקנו, כדי להראות חגיגי
יותר. והוא היה חי כך, ללא דאגות, לולא
צועניה אחת.

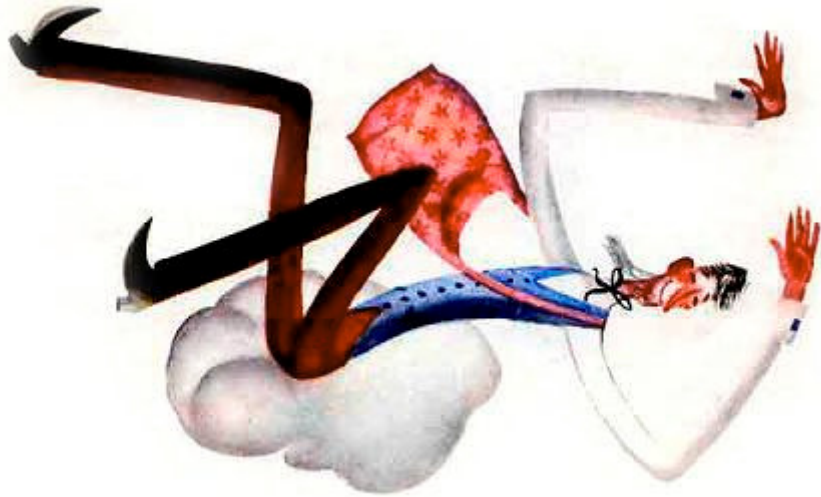
הצועניה נפצעה פעם. הפצע היה עמוק מאוד

ופאן ניטצ'קה תפר אותו. הוא עשה זאת
באמנות כזו שלא ניתן היה לראות כל סימן
של פצע. ובתודה הצועניה נבאה לו מכף ידו
וזה מה שאמרה:

"אם ביום ראשון תצא מהעיירה ותלך כל הזמן

הפעם הראשונה שהזדמן לו לעוף, והוא נהנה מאוד.

אך האוושה עזבה אותו אחרי זמן קצר.

תחילה פאן ניטצ'קה לא הבין מה קורה, והתחיל להתגלגל באוויר, ואחר כך התאושש ובאותו רגע נפל למישהו על כתף, והמישהו הזה קרא בכעס "איזה התקפה זו?" התברר שפאן ניטצ'קה התיישב על כתפיים של דחליל ששמר על שדה חיטה בפני

מערבה, תגיע בסוף למקום בו יכתירו אותך למלך."

החייט לא האמין לה ורק צחק, אבל בלילה חלם שבאמת היה למלך, ומתוך חוסר מעש נעשה שמן כמו חבית. וכשהתעורר התחיל לחשוב "אולי זאת אמנם אמת? הה? מה זה היום? יום ראשון! אז היידה פאן ניטצ'קה, צא לדרך!"

הוא ארז בחבילה מאה מחטים ואלף קילומטר חוטים, לקח אצבעון, ממהץ, מספריים גדולים מאוד

והלך בין הבריות לשאול איך הולכים מערבה. אלא שבעיירה טאידהראידה איש לא ידע זאת. אך בסוף הוא מצא ישיש אחד זקן מאוד שחשב רגע ואמר "מערב, זה כנראה איפה שבערב השמש שוקעת." ברורה לגמרי

הייתה חכמתו של הישיש ופאן ניטצ'קה הלך כפי שנאמר לו. אך כשרק יצא משער העיירה התחילה רוח. למען האמת לא רוח של ממש אלה אוושה חלשה. אבל פאן ניטצ'קה היה כל כך דק וקל שהאוושה תפסה והעיפה אותו. זו

זרזירים.

היו לדחליל מכנסיים קרועים, מעיל ירוק משופשף וכובע צילינדר מקש, אך כל זה נראה הדור ויפה מאוד. במקום רגליים היו לו שני מקלות ובמקום ידיים גם כן שני מקלות. פאן ניטצ'קה הוריד כובע, השתחוה עמוקות ואמר בקול דקיק "עם כל הכבוד, אדון מכובד, תסלח לי, אם פגעתی בכך, זה היה ללא כוונה. אני פאן ניטצ'קה, חייט."

"אין דבר" קרא הדחליל "אני שמח מאוד להכיר אדם אדיב כזה. אני גרף דחליל. אני מפחיד זרזירים, אבל אינני מתעסק אתם הרבה. אני אמיץ מאוד והייתי רוצה ללחום עם אריות ונמרים, אך השנה הם לא באים הנה לאכול חיטה. ולאן אתה הולך, פאן ניטצ'קה?" פאן ניטצ'קה השתחוה שוב וקפץ שלוש פעמים כי ידע שכך נוהגים אנשים מכובדים. "אני הולך מערבה כדי להיות מלך."

"מה אתה אומר. וזה יתכן?"
"בוודאי. הצועניה אמרה לי שכך כתוב על כף היד שלי. גרף, ואולי תסכים לבוא אתי?"

בשניים יותר שמח ללכת."

"אני מסכים ברצון כי נמאס לי כבר כאן" ענה הגרף "אלא שבגדיי קצת משופשפים, והייתי רוצה להתחתן איפשהו בדרך, אז אני חייב להיות יותר מהודר. אולי תוכל לשפר לי את החליפה?"
"ברצון רב!" אמר פאן ניטצ'קה ומיד ניגש לעבודה.

תוך שעה החליפה והכובע של הדחליל נראו כמו חדשים. נכון, הזרזירים צחקו מהגרף, אך הוא לא שם לב עליהם ובכבוד רב הוא הלך אחרי פאן ניטצ'קה.

תוך ההליכה פאן ניטצ'קה וגרף דחליל התיידדו מאוד. כל הזמן הלכו באור היום ולנו בלילות בשדות חיטה ופאן ניטצ'קה קשר את עצמו בחוט אל הדחליל, כדי שהרוח לא תעיף אותו בלילה.

פעם אחד, קרוב לכפר, התקיפו אותם כלבים. אבל הדחליל בקור רוח הוציא רגל אחת שלו וזרק על הכלבים. הכלבים נרתעו והדחליל שם את רגלו למקום, קשר אותה בחבל והמשיך בדרך.

ערב אחד הם ראו אור מרחוק. "נלך לשם, נבקש שיתנו לנו ללון" הציע פאן ניטצ'קה.

"נלך, נכבד אותם בנוכחותנו" הסכים גרף. כשהגיעו ראו בית מוזר, עומד על ארבע רגליים שעירות, מסתובב כל הזמן. "כנראה בעל הבית בעל מזג טוב, אם הבית

ברזל מלאים בגחלים בוערים. זה הפתיע עוד יותר את האורחים. בעל הבית אמר "אל תשתוממו, אורחים יקרים. כל המשפחה שלנו סובלת מקור."

הוגשו מרק בסיר גדול. פאן ניטצ'קה רק הכניס כף לצלחת ודחליל מושך לו במעיל ולוחש "אל תאכל פאן ניטצ'קה, זה לא מרק אלא זפת רותחת." ואז, בהסתר, בלי שאחרים ראו, האורחים התחילו לשפוך את המרק תחת השולחן.

אחר כך הביאו מנות נוספות. צפרדעים מבושלים ברוטב עכברים, ארבה מטוגן, שלשולים מבושלים כמו אטריות עם גבינת פרמזן. ולקינוח ביצים מסריחות. כל זה האורחים זרקו תחת השולחן. ובסוף אמר בעל הבית "פאן ניטצ'קה שמעת חדשות? בעיר פודנוסיק מת המלך." "ופודנוסיק זה רחוק?" שאל החייט. "לתרנגול שחוט ייקח יומיים לרוץ עד לשם. וידע אתה מי יהיה שם מלך? מי שיתחתן עם הבת שלי!"

שלו רוקד כל הזמן" אמר החייט. הם חיכו שהבית יפנה אליהם עם הדלת, ואז נכנסו. ובפנים - פלא! בחוץ קיץ לוחט ובפנים בתנור עצים בוערים. בעל הבית יושב על הכירה ומתחמם. יושב, מדי פעם לוקח חופן פחמים לוחשים ושם בפה. כשראה את האורחים ירד מהכירה, השתחוה ואמר "כנס פאן ניטצ'קה, כנס גרף דחליל!" האורחים השתוממו שהוא מכיר אותם, אך לא אמרו דבר אלא השתחוו גם כן. פאן ניטצ'קה קפץ שלוש פעמים וגרף דחליל הוריד את הצילינדר. ובעל הבית אמר: "תלונו אצלנו, נאכל כאן ביחד ומחר תמשיכו בדרככם. מיד אקרא לאשתי, לבתי וליתר המשפחה."

הוא מחא כפיים והחדר התמלא אנשים. בתו של בעל הבית הייתה יפהפייה ורק צחקה כמו סוסה. פאן ניטצ'קה מצא חן בעיניה והיא אמרה מיד שחושבת על בעל כמוהו. התיישבו לשולחן. את החייט והגרף הושיבו על ספסל ושאר המשפחה ישבה על סירי

יפה?"
"מכיר, בוודאי" ענה פאן ניטצ'קה "שיר מצוין"
והוא קרץ לדחליל ולחש לו "שים לב
וכשהדלת מאחורינו תן צעקה." ואז הוריד את
כובעו ושר בקול דקיק אבל צלול את השיר
היחיד שידע:
"יהללו שפתיי את מריה הקדושה

הנערה צהלה כמו סוסה כששמעה זאת
ונפלה לפאן ניטצ'קה על צווארו.
"נרוץ!" לחש הגרף לחייט.
"מאוחר מדי! וגם אינני רואה איפה הדלת!"
המשפחה נעשתה שמחה מאוד ובעל הבית
קרא "נשתה לכבוד החתן והכלה. תשירו איזה
שיר שמח. פאן ניטצ'קה אולי אתה מכיר שיר

"אם הגואל, בן האל.."

וכאן התרחש משהו איום. כולם קפצו ממקומותיהם, התחילה בהלה. נשמעו צפצופים, שריקות, קללות, גניחות. הכל הסתובב כמו סביבון. ופאן ניטצ'קה רק ממשיך לשיר. הרגיש שהבית בורח לאן-שהוא מפני השיר הזה, ורק נשב עוד אוויר בריאות ושר בקולו הדקיק. גמר את ההמנון והתחיל מחדש. השדים התחילו לרוץ ופתאום הכל נעלם. הבית התפורר לאבק ורוח נשאה את האבק ממקומו.

שני החברים רק הביטו וראו שהם עומדים באמצע אחו. הם נשמו ברווחה. פאן ניטצ'קה אמר "יפה הפחדנו את השדים האיומים".
"הם נבהלו ממני" התגאה הדחליל.

הם הלכו הלאה. פאן ניטצ'קה נזכר שהשד הזקן סיפר כי בעיר פודנוסיק מת המלך. הם החליטו ללכת לעיר המפורסמת הזו, הידועה בנפחים שלה שמפורזלים עזים.

הם הלכו שבעה ימים ושבעה לילות, אך בסוף ראו את העיר המפורסמת. וכאן הם נעמדו

כמו צומחים באדמה ומרוב הפתעה פתחו את פיותיהם. בזמן שבכל העולם זרחה השמש ובפודנוסיק ירד גשם שוטף, כמו מים מדלי.
"לא אלך לשם" אמר דחליל "הצלינדר שלי יירטב."

"ואני אני לא רוצה להיות מלך במקום לח
כזה" החזיק אחריו החייט.

אבל אנשי העיר הרגישו בהם והמון אזרחים רצו לקראתם ובראשם ראש העיר, רוכב על עז מפורזלת.

ההמון עמד סביב הבאים ובכו "עזרו לנו,

אנשים טובים, עזרו אם רק תוכלו!"

"מה הבעיה שלכם?" שאל פאן ניטצ'קה.

"מבול נופל עלינו! מאז שמת המלך שלנו גשם

לא פוסק! לא ניתן להדליק אש בבתים, כי

גשם חודר לתנורים דרך הארובות. אנו

אבודים, אנשים טובים!"

"אכן מצבכם רע" אמר בחכמה רבה פאן

ניטצ'קה.

"אוי! אוי! רע מאוד. והכי גרוע שהנסיכה שלנו

לא מפסיקה לבכות, וגם זה מוסיף לרטיבות."

"אז מצבכם עוד יותר גרוע" אמר החייט
בחכמה עוד יותר גדולה.
"עזרו, אנשים טובים!" התחנן ראש העיר
"נסיכתנו היפהפייה הבטיחה פרס גדול למי
שיעצור את הגשם. כי הבטיחה להתחתן אתו
והוא יהיה מלך"
"או!" נאנח פאן ניטצ'קה בקול רם "באמת?
שמע-נא גרף, בוא העירה. אולי ננסה את
מזלנו? א?"
בשיטפון גדול הובילו אותם לארמון. רק
ראתה הנסיכה את פאן ניטצ'קה ומיד קראה
תוך בכי "איזה בחור נאה!"
החייט קפץ לגובה שלוש פעמים ושאל "האם
זה נכון שתתחתני עם מי שיעצור את
הגשם?"
"בהחלט! אני מבטיחה!"
"ואם אני אעצור אותו?"
"אעשה זאת בשמחה עוד יותר גדולה."
"ואני אהיה מלך?"
"בוודאי!"
"הידד!" קרא החייט "אעצור את הגשם!"

"ואיך?"

"צריך לחשוב."

הם חשבו שלושה ימים ושלושה לילות, והגשם זרם, זרם וזרם. וביום הרביעי פאן ניטצ'קה דפק לעצמו במצח, פע-ע-ע-ע-ע כמו עז בשמחה ואמר: אני יודע מאין בא הגשם."

"מאין?"

"משמיים!"

"הם" המהם גרף דחליל "גם אני חכם כזה!

ברור שמשמיים ולא מאדמה."

"ותראה" אמר פאן ניטצ'קה "למה הגשם יורד

רק בעיר ולא מחוצה לה?"

"כי סביב מזג אוויר יפה!"

"ראש אטום אתה, גרף!" אמר החייט בכעס

"זוכר מתי הגשם התחיל לרדת?"

"כשהמלך מת."

"זהו זה! הבנת? המלך היה כה חשוב ועצום

שכשמת נעשה חור בשמיים."

"אא, בוודאי שכך היה!"

"והגשם נכנס דרך החור הזה. הוא ירד כל

הזמן עד שיתוקן החור."

הוא ניגש לגרף ושניהם יצאו מהארמון. מכל החלונות של העיר הסתכלו על האורחים. פאן ניטצ'קה וגרף דחליל הלכו תחת מטרייה והתייעצו ביניהם:

"גרף, מה צריך כדי לעצור גשם?"

"אני חושב שצריך לסדר מזג אוויר יפה."

גדולים מאוד ועלה בסולם. גרף דחליל נשאר
למטה כדי להחזיק את הסולם.
ובאמת היה חור ענק בשמיים ובצד התלתל
החלק הקרוע. ודרך החור הזה נשפך הגשם.
פאן ניטצ'קה התחיל לעבוד. הוא תפר ותפר
שלושה ימים. אצבעות כאבו לו אך הוא לא
עזב את העבודה עד שלא גמר אותה. הוא

גרף פתח רחב את עיניו ואמר "עוד לא
פגשתי מעולם חייט כל כך חכם!"
הם אמרו לאזרחי העיר להביא את כל
הסולמות שיש להם ולחבר אותם ביחד.
החייט שם את הסולם אל השמיים, הוציא
מהתרמיל מאה מחטים, סליל של מאה
קילומטר חוטים, אצבעון, משהץ ומספריים

היה זה המלך השמח ביותר שבעולם כולו.
בזמן שלטונו לא היה אף פעם מעונן. כל הזמן
מזג האוויר היה יפה.

את החבר שלו, גרף דחליל, מינה המלך
ניטצ'קה למפקד משמר המלך, כדי שיגרש
זרזירים מהראש המלכותי.

תפר את החלק הקרוע של השמיים למקומו,
גיהץ אותו יפה במגהץ וירד.
מזג אוויר נהדר שרר בעיר. כל התושבים יצאו
מהבתים. הנסיכה ייבשה את דמעותיה, נפלה
לחייט על הצוואר ונישקה לו.
פאן ניטצ'קה היה מאושר וגאה מאוד. ואז הוא
רואה - ראש העיר והיועצים מביאים כתר זהב
ושרביט זהב, שמים את הכתר על ראשו
וקוראים "הידד המלך ניטצ'קה.
"הידד! יחי המלך שלנו פאן ניטצ'קה!" קרא
העם.